

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**І. Ю. Матюшенко
В. П. Божко**

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Рекомендовано

*Міністерством освіти і науки України
для студентів вищих навчальних закладів*

Київ – 2005

УДК 330.142.211(075.8)

ББК 65.261-56я73

М 35

Рецензенти:

Г. І. Задорожний, д-р економ. наук, проф.

І. М. Абрамова, канд. економ. наук, доц.

Рекомендовано

як навчальний посібник

для студентів вищих навчальних закладів

(лист № 14/18.2–1844 від 29 липня 2004 року)

Матюшенко І. Ю., Божко В. П.

М 35 Іноземні інвестиції: Навчальний посібник — К.: ВД «Професіонал», 2005, — 336 с.

ISBN 966-8556-68-2

У першій частині навчального посібника розглянуто теоретичні аспекти національної політики залучення іноземних інвестицій та їхній вплив на економічний розвиток приймаючої держави, державне регулювання допуску іноземних інвестицій (основні режими, система державних гарантій іноземним інвесторам, практика державного регулювання іноземних інвестицій).

Особливу увагу приділено політиці стимулювання залучення іноземних інвестицій, ролі приватизації в цьому процесі, податковим пільгам інвесторам, а також вільним економічним зонам, двосторонньому регулюванню іноземних інвестицій. Розглянуто особливості іноземного інвестування в Україні.

Розглянуто питання обміну валют, основні інвестиційні інструменти – акції, облігації, ф'ючерси, опціони та їхні ринки, методи управління портфелем міжнародних інвестицій. Наведено форми даних, що друкуються в пресі, з котирування інвестиційних інструментів з поясненнями та аналізом. Надано значну кількість розрахункових прикладів.

Для викладачів та студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів третього та четвертого рівнів акредитації, керівників підприємств усіх форм власності, а також учасників ринку міжнародних інвестицій.

УДК 330.142.211(075.8)

ББК 65.261-56я73

© Матюшенко І. Ю., Божко В. П., 2005

© ВД «Професіонал», 2005

ISBN 966-8556-68-2

Вступ	6
Розділ 1 Особливості й принципи міжнародного інвестування	9
1.1 Особливості міжнародних інвестицій	9
1.2 Принципи міжнародного інвестування	16
Розділ 2 Теоретичні аспекти національної політики залучення іноземних інвестицій	21
2.1 Вплив іноземних інвестицій на економічний розвиток приймаючої держави	21
2.2 Співвідношення між інвестиційною політикою і зовнішньоторговельною політикою приймаючої держави	24
2.3 Інвестиційна політика приймаючої держави і засоби її здійснення	28
2.4 Ефективність державного контролю над рухом капіталу	34
Розділ 3 Лібералізація інвестиційної політики у 80–90-х роках	40
3.1 Інвестиційний режим в умовах лібералізації зовнішньоторговельної політики: теоретичний аспект	40
3.2 Лібералізація інвестиційної політики приймаючих країн у 80-90-х роках	43
Розділ 4 Державне регулювання допуску іноземних інвестицій	54
4.1 Основні режими інвестиційної політики держави	54
4.2 Система державних гарантій іноземним інвесторам	59
4.3 Засоби державного регулювання іноземних інвестицій	63
Розділ 5 Політика стимулювання залучення іноземних інвестицій	79
5.1 Основні напрями і засоби здійснення політики стимулювання залучення іноземних інвестицій	79
5.2 Податкові пільги інвесторам	86
5.3 Інші форми стимулювання припливу капіталовкладень	92
5.4 Вільні економічні зони як один із засобів стимулювання залучення іноземних інвестицій	98
Розділ 6 Двостороннє регулювання іноземних інвестицій	108
6.1 Специфіка двостороннього рівня регулювання	108
6.2 Основні положення двосторонніх угод про взаємний захист і заохочення іноземних інвестицій	110
6.3 Міждержавні договори про запобігання подвійному оподаткуванню ...	116

Розділ 7 Особливості іноземного інвестування в Україні	123
7.1 Законодавство про іноземну інвестиційну діяльність	123
7.2 Особливості дії спеціальних режимів інвестиційної діяльності та вільних економічних зон в Україні	129
7.2.1 Сучасний стан розвитку спецрежимів інвестування в Україні ...	129
7.2.2 Залучення іноземних інвестицій у рамках дії спеціальних режимів на території міста Харкова та технопарку «Інститут монокристалів»	134
7.2.3 Аналіз інвестиційного проекту, що пропонується для реалізації на територіях пріоритетного розвитку зі спеціальним режимом інвестиційної діяльності	146
7.2.3.1 Аналіз інвестиційної забезпеченості проекту	149
7.2.3.2 Оцінка маркетингової частини проекту	153
7.2.3.3 Оцінка доданої вартості, що утворюється при реалізації проекту	153
7.2.3.4 Аналіз економічної ефективності проекту	155
7.2.3.5 Оцінка бюджетної ефективності проекту	159
Розділ 8 Операції обміну валют	162
8.1 Курси і крос-курси валют	162
8.2 Курси спот і курси форвард	169
8.3 Валютні ринки	177
8.4 Вплив валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій ...	179
8.5 Методи прогнозування валютних курсів	185
Розділ 9 Інвестиції в акції	190
9.1 Міжнародний ринок акцій	190
9.1.1 Капіталізація ринків акцій	190
9.1.2 Множинне котирування	196
9.1.3 Організація торгівлі акціями	197
9.1.3.1 Організація і принципи діяльності Нью-Йоркської фондової біржі	198
9.1.3.2 Розрахунки за угодами. Депозитарно-клірингова система ..	206
9.1.3.3 Позабіржові торгові системи NASDAQ	208
9.1.4 Фондові індекси	209
9.1.5 Оподаткування доходу на капітал	214
9.2 Інформація, яка використовується при міжнародних інвестиціях в акції ...	215
9.2.1 Пасивний підхід	215
9.2.2 Активний підхід	225
Розділ 10 Інвестиції в облігації	240
10.1 Міжнародний ринок облігацій	240
10.2 Інформація, яка використовується при міжнародних інвестиціях в облігації	246
10.2.1 Пасивний підхід	246
10.2.2 Активний підхід	247

Розділ 11 Ф'ючерси	255
11.1 Сутність ф'ючерсних контрактів	255
11.2 Види ф'ючерсних контрактів	259
11.2.1 Ф'ючерси на товари	259
11.2.2 Валютні ф'ючерси	259
11.2.3 Ф'ючерси на відсоткові ставки	260
11.2.4 Ф'ючерси на біржові індекси	264
11.3 Використання ф'ючерсних контрактів при інвестиціях	265
Розділ 12 Опціони	273
12.1 Сутність опціонних контрактів	273
12.2 Види опціонних контрактів	274
12.2.1 Опціони на акції	274
12.2.2 Опціони на облігації	277
12.2.3 Опціони на товари	278
12.2.4 Опціони на біржові індекси	280
12.2.5 Валютні опціони	281
12.2.6 Опціони на відсоткові ставки	283
12.2.7 Опціони на ф'ючерсні контракти	284
12.3 Використання опціонних контрактів при інвестуванні	285
Розділ 13 Методи управління валютним ризиком при міжнародних інвестиціях	289
13.1 Придбання іноземної валюти	289
13.2 Продаж іноземної валюти	298
13.3 Хеджування портфеля міжнародних інвестицій	303
Розділ 14 Управління портфелем міжнародних інвестицій	309
14.1 Формування портфеля міжнародних інвестицій	309
14.1.1 Пасивний підхід	309
14.1.2 Активний підхід	314
14.2 Аналіз прибутковості портфеля міжнародних інвестицій	316
14.2.1 Прибутковість при постійному інвестованому капіталі	316
14.2.2 Прибутковість при змінному інвестованому капіталі	322
14.3 Оцінка ризику портфеля міжнародних інвестицій	324
Висновок	327
Список використаної літератури	329
Контрольні запитання до курсу	330
Контрольні завдання до курсу	333